

**Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korralduse nr 305
„COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja
piirangud“ ja Vabariigi Valitsuse 28. mai 2021. a korralduse nr 212
„Karantiini kehtestamine COVID-19 haiguse diagnoosiga
või positiivse testi tulemusega isikutele ja nende isikutega
lähikontaktis olnud isikutele“ muutmise seletuskiri**

1. Sissejuhatus

Korralduse eesmärk on kehtestada COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud piirangud ja meetmed. Korralduse kohaselt peavad isikud, kes osutuvad lähikontaktseks COVID-19 haigega, karantiinis viibima senise kümne kalendripäeva asemel seitse kalendripäeva. Samuti peavad isikud, kes ületavad Eesti riigipiiri Eestisse sisenemise eesmärgil, järgima liikumisvabaduse piirangut varasema kümne kalendripäeva asemel seitse kalendripäeva. COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SarS-CoV-2 uue omikrontüve leviku ning lühenenud nakkusohtlikkuse perioodi tõttu on põhjendatud karantiini- ja liikumisvabaduse piirangu perioodi lühendada. Omikrontüvi on muutunud Eestis domineerivaks tüveks. Terviseameti epidemioloogilised andmed Eesti nakkusjuhtumite kohta näitavad, et ligikaudu 96% patsientidest tekivad haigusnähud kokkupuute järel esimese 7 päeva jooksul.

Lähikontaktsete haigestumise analüüs:

Veidi üle pooltel nakatunud lähikontaktsetest (56%) tekkisid sümptomid esimese kolme kontaktijärgse päeva jooksul, 96% juhtudest esimese seitsme päeva jooksul. Üheksa päeva jooksul avaldusid sümptomid 99,9% juhtudest pärast lähikontakti COVID-19 positiivse juhuga. 0,1% juhtudest tekkisid sümptomid pärast 9. päeva.

Analüüsitud 1018 nakatumisjuhtu jaotuvad järgmiselt:

Sümptomite tekkimise aeg pärast kokkupuudet COVID-19 positiivse juhuga	Inimeste arv	Osakaal (%)	Kumulatiivne (%)
0 päeva	73	7	7
1 päev	147	15	22
2 päeva	170	17	39
3 päeva	163	16	56
4 päeva	149	15	71
5 päeva	147	15	85
6 päeva	70	7	92
7 päeva	38	4	96
8 päeva	22	2	98
9 päeva	15	2	99,9
10 + päeva	24	2	

Riskide hindamine

Lähikontaktsete karantiiniperioodi lühendamine kätkeb teatavat nakkusriski tõusu. Terviseameti andmetel on sümptomite tekkimise tõenäosus pärast 7. päeva 3,8%.

Karantiini lühendamine 2020. aasta oktoobris 14 päevalt 10 päevale toimus sarnasel kaalutlusel, kus oli teada, et 95% patsientidest tekivad haigusnähud kokkupuute järel esimese 10 päeva jooksul ning sümptomite tekkimise tõenäosus pärast 10. päeva oli 5%. Käesoleva muudatusega tekkiv risk (3,8%) on sellega võrreldes väiksem.

Riskide minimeerimiseks on mõistlik anda sümptomiteta ja 7. päeval tavaellu naasvatele lähikontaktsetele käitumisjuhise, et kuni 10. päevani tuleb oma tervist hoolikamalt jälgida, hoiduda avalikest kogunemistest ja üritustest, kanda maski, hoida distantssi ning võtta kasutusele kõik muud nakkusohutuse meetmed.

Välisriigist saabunute liikumisvabaduse piirangu lühendamisega kaasnevat potentsiaalset nakkusriski tõusu võib hinnata minimaalseks. Võrreldes lähikontaktsetega, kellel on COVID-19 positiivse juhuga olnud kinnitatud kokkupuude, on liikumisvabaduse piirangu lühendamisega kaasnev nakkusrisk väiksem, sest kõik reisijad ei ole tingimata haigestunudega kokku puutunud.

Korralduse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi ja Terviseameti ametnikud.

2. Korralduse sisu

Korraldus kehtestatakse nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse § 27 lõike 3 alusel ning arvestades § 27 lõike 1 punktides 1 ja 2 sätestatut ning § 28 lõike 2 punktide 3 ja 5 ning lõike 3, lõike 5 punkti 3 ja lõike 6 alusel ning arvestades sama paragrahvi lõiget 8.

Korralduse punktiga 1 muudetakse Vabariigi Valitsuse 23. augusti 2021. a korraldust nr 305 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud meetmed ja piirangud“.

Isikutele, kes ületavad Eesti Vabariigi riigipiiri, kohaldatakse liikumisvabaduse piirangut senise 10 päeva asemel seitse päeva. Sellest tulenevalt muudetakse kehtiva korralduse punktis 1, punkti 4 alapunktides 16–18 ja 20 ning punktis 5 viide 10 kalendripäevale ning asendatakse see seitsme kalendripäevaga. Kehtiva korralduse punkti 4 alapunkti 21 muudetakse samuti, lühendades seni õpilastele kehtinud liikumisvabaduse piirangu perioodi osas, mis järgneb neljandal päeval pärast riigipiiri ületamist tehtud SARS-CoV-2 RT-PCR testi negatiivsele tulemusele, kuuelt päevalt kolmele päevale. Selliselt on ka lastele ja noortele kohaldatav erisus liikumisvabaduse piirangu suhtes kokku senise 10 päeva asemel seitse päeva.

Riigipiiri ületamisel ei ole tegemist karantiini, vaid liikumisvabaduse piiranguga, mis ei ole ravikindlustushüvitisega tasustatav.

Korralduse punkti 1 alapunktiga 2 tunnistatakse kehtiva korralduse punkt 2 kehtetuks. Kehtiva korralduse punktis 2 on sätestatud võimalus lühendada 10-kalendripäevast liikumisvabaduse piirangut erinevatel juhtudel. Kehtiva korralduse punkti 2 alapunkti 1 kohaselt on isikul, kellele on tervishoiuteenuse osutaja teinud kuni 72 tundi enne Eestisse saabumist SARS-CoV-2 RT-PCR testi või kuni 48 tundi enne Eestisse saabumist SARS-CoV-2 antigeen-RTD testi, mille tulemus on negatiivne, võimalik lühendada liikumisvabaduse piirangu perioodi, tehes mitte varem kui kuuendal päeval pärast esimese testi tegemist SARS-CoV-2 RT-PCR testi. Omikrontüve leviku tingimustes ei ole enam mõistlik ja põhjendatud võimaldada testimist enne riiki saabumist 72 või 48 tundi enne riigipiiri ületamist ja selle alusel

täiendavalt liikumisvabaduse piirangu perioodi lühendada, sest testimisele järgneva aja jooksul võib isik veel kergesti nakkava omikrontüvega nakatuda.

Kehtiva korralduse punkti 2 alapunktide 2 ja 3 kohaselt on isikutel võimalik liikumisvabaduse piirangu perioodi lühendada, tehes SARS-CoV-2 RT-PCR testi või SARS-CoV-2 antigeen-RTD testi vahetult peale Eesti riigipiiri ületamist ning kordustesti mitte varem kui kuuendal päeval. Sellega on olnud isikutel võimalik lühendada liikumisvabaduse piirangu perioodi kuuele või seitsmele päevale (arvestades, et SARS-CoV-2 RT-PCR testi tulemuste teada saamine võtab orienteeruvalt ööpäeva). Üldise liikumisvabaduse piirangu perioodi lühendamisel seitsmele päevale muutub kehtiv regulatsioon sisutühjaks, sest periood, mida oleks võimalik saavutada täiendava testimisega, kattub üldise liikumisvabaduse piirangu perioodi pikkusega.

Samas ei ole põhjendatud täiendavalt testimise alusel liikumisvabaduse piirangu perioodi lühendada, sest nagu sissejuhatuses toodud statistikast ilmneb, on 7-päevane periood optimaalne sümptomite avaldumiseks ning sellele tuginedes testima suundumiseks. Kui isik saabub riiki ja talle ei kehti muud korralduses sätestatud erandid, on vajalik talle kohaldada seitse päeva liikumisvabaduse piirangut.

Siinkohal tuleb arvestada, et erisuste kehtestamise perioodil oli regulatsioonist mõjutatud isikute hulk suurem, sest vaksineeritud ja läbi põdenud isikuid oli vähem. Praeguseks on COVID-19 vastu vaksineeritud 61,55% elanikkonnast. Lisaks on suurenenud nende isikute hulk, kes on COVID-19 haiguse läbi põdenud ning kellele seetõttu kehtib samuti erand üldisest liikumisvabaduse piirangust. Seega on testimise alusel liikumisvabaduse piirangu perioodi lühendamise erandi mõju oluliselt väiksem, kui see oli erandi kehtestamise ajal.

Korralduse punkti 1 alapunktidega 3 ja 4 tehakse tehnilised muudatused kehtiva korralduse punktides 3 ja 4. Tulenevalt kehtiva korralduse punkti 2 kehtetuks tunnistamisest võetakse eelnimetatud punktides välja viide punktile 2. Sisulisi muutusi sellega täiendavalt ei tehta. Punkti 3 alusel jääb isikul võimalus ka liikumisvabaduse piirangu perioodi kestel asuda täitma edasilükkamatuid ja vältimatult vajalikke tökohustusi tööandja otsusel, kui talle on tervishoiuteenuse osutaja teinud kuni 72 tundi enne riiki saabumist SARS-CoV-2 RT-PCR testi või kuni 48 tundi enne riiki saabumist SARS-CoV-2 antigeen-RTD testi või riiki saabumise järel vähemalt ühe SARS-CoV-2 testi. Samadel tingimustel jääb alles võimalus osaleda vältimatul perekondlikul sündmusel. Punktis 4 asendatakse tekstiosa „1–3“ tekstiosaga „1 ja 3“.

Korralduse punktiga 2 muudetakse Vabariigi Valitsuse 28. mai 2021. a korraldust nr 212 „Karantiini kehtestamine COVID-19 haiguse diagnoosiga või positiivse testi tulemusega isikutele ja nende isikutega lähikontaktis olnud isikutele“. Kehtiva korralduse punktis 3 asendatakse määratlus „10-kalendripäevane“ tekstiosaga „7-kalendripäevane“.

Kehtiva korralduse alusel on isikutel, kes elavad haigega koos, viibivad temaga püsivalt samas viibimiskohas või on muul viisil olnud haigega lähikontaktis (lähikontaktsetel), keelatud oma elukohast või püsivast viibimiskohast lahkuda 10-kalendripäevase perioodi jooksul. Edaspidi on selleks perioodiks seitse kalendripäeva. Seitse päeva on piisav aeg, mil COVID-19 sümptomid avalduvad. Seega ei ole põhjendatud pikemat karantiiniperioodi ettenägev regulatsioon.

Samuti muudetakse vastavalt punkti 4 alapunkte 9 ja 10. Muudatuse kohaselt kehtib lapsele või noorele, kes puutus SARS-CoV-2 haigega kokku lasteaias, koolieelses lasteasutuses, üldhariduskoolis või kutseõppeasutuses, lihtsustatud karantiin, mille kohaselt ta võib osaleda vaid sama lasteaia, koolieelse lasteasutuse, üldhariduskooli või kutseõppeasutuse tegevuses, kus kontakt toimus, senise 10 päeva asemel seitse päeva.

Kehtiva korralduse punkt 5 sätestab, milliste isikute suhtes eelkirjeldatud karantiini ei kohaldata (vaktsineeritud, läbipõdenu või vaktsineerituga võrdsustatud isikud). Kuigi nimetatud isikutele ei kohaldata korralduses ettenähtud karantiininõuet, on soovitatud neil lähikontaktseks osutumise korral võimaluse korral samuti seitsme päeva jooksul viibida karantiinis või vähendada kontakte. Samuti on soovitatav ka eelnimetatud isikutel end testida, tulenevalt omikrontüve kõrge nakatumismäärast.

Korralduse punktiga 3 nähakse ette korralduse jõustumine 10. jaanuaril 2022. a.

Korralduse punktis 4 nähakse ette korralduse avaldamine Riigi Teatajas ja veebilehel kriis.ee.

Taimar Peterkop
Riigisekretär

6. jaanuar 2021. a